

Vergaderjaar 2008–2009

30 825

Ecologische hoofdstructuur

Nr. 15

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 oktober 2008

In opdracht van de Federatie Particulier Grondbezit is eind 2007 door een advocatenkantoor een memorandum geschreven over de vermeende bevoordeling van Natuurmonumenten, de Provinciale Landschappen en Staatsbosbeheer ten opzichte van particulieren bij de verwerving van gronden ter realisering van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Onderstaand treft u, overeenkomstig het verzoek van het lid Snijder-Hazelhoff (VVD) bij de regeling van werkzaamheden van 30 september jl., een korte reactie op het memorandum aan (Handelingen der Kamer II, vergaderjaar 2008–2009, nr. 7).

In het natuurbeleid van het kabinet is de realisatie van de EHS een belangrijk onderdeel. Uitvoering ervan vindt onder andere plaats door de aankoop van grond ten behoeve van een aantal terreinbeherende organisaties. De Regeling subsidies particuliere terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties (PNB-Regeling), die sinds 2008 via provinciale subsidieverordeningen door de provincies wordt uitgevoerd, voorziet in een aankoopsubsidie voor de verwerving van grond ten behoeve van de realisatie van de EHS. Alleen de Vereniging Natuurmonumenten en de 12 provinciale landschappen kunnen in aanmerking komen voor een dergelijke aankoopsubsidie. Voor de particulieren is het subsidie-instrument «Programma Beheer» beschikbaar.

Met het Investeringsbudget landelijk gebied verwerft het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) in opdracht van de provincies gronden. Die gronden komen uiteindelijk in eigendom en beheer van terreinbeherende organisaties. De terreinbeherende organisaties betalen de kostprijs van de grond aan BBL, waarvoor zij subsidie kunnen aanvragen. Grondverwerving vindt plaats overeenkomstig de afspraken die tussen het rijk en de provincies in de ILG-bestuursovereenkomsten zijn gemaakt. Één van de belangrijkste landelijke «spelregels» is, dat BBL een marktconform prijsbeleid hanteert. De grondprijzen worden niet opgedreven en er wordt niet teveel betaald. Dat wordt minutieus bijgehouden in het

grondmarktsysteem Infogroma. Daaruit wordt periodiek een grondprijsmonitor vastgesteld en aan de Tweede Kamer gezonden. Ook worden daarmee de door BBL betaalde prijzen getoetst aan de markt. Voor lastige verwervingsgebieden worden «Aankoopstrategieplannen» opgesteld. Daarin wordt geanalyseerd welk instrumentarium nodig is om de aankoopdoelstellingen te realiseren. Er wordt terughoudend omgegaan met kostprijsverhogende elementen.

Rechtsgelijkheid

Over de realisatie van natuur door particulieren vinden gesprekken plaats tussen het ministerie van LNV en andere partijen die betrokken zijn bij de realisering van de EHS. Gelijkwaardigheid en gelijkberechtiging tussen particulieren en de grote terreinbeherende organisaties zijn onderwerpen die daarbij aan de orde komen. Op 10 september jl. hebben alle bij de EHS betrokken partijen een brainstormsessie gehouden over de realisatie van natuur door particulieren. Hierbij waren behalve de Federatie Particulier Grondbezit ook agrariërs en andere ondernemers, Natuurmonumenten, Staatsbosheer, het Interprovinciaal Overleg en het ministerie van LNV betrokken. Toen zijn duidelijke afspraken gemaakt, die de betrokken partijen gezamenlijk gaan uitwerken. Een en ander moet leiden tot een impuls voor het natuurbeheer door particulieren.

Europees Recht

In het memorandum wordt ingegaan op de vraag of sprake is van staatssteun. Ik ben van oordeel dat verwerving van gronden ten behoeve van de realisatie van de EHS niet als een commerciële activiteit kan worden beschouwd en niet in strijd is met de Europese staatssteunregels. Bij de Europese Commissie vindt juist op dit punt evenwel nadere gedachtevorming plaats, die naar verwachting in de nabije toekomst tot meer duidelijkheid zal leiden. Overigens staat het onderwerp van de vermeende ongelijke behandeling van particulieren en grote terreinbeherende organisaties los van de vraag of al dan niet sprake is van staatssteun.

De tevens in het memorandum opgeworpen vraag of de huidige regelgeving en praktijk inzake de subsidiëring van de verwerving van grond ter realisering van de EHS tot een schending van de vrijheid van vestiging en kapitaal leiden, is niet aan de orde. Er zijn bij mijn weten geen buitenlandse terreinbeherende organisaties die investeren in de realisatie van EHS in Nederland.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg